

Elm insanın töbiyet, emiyat ve insan tefsik-kürü haqqında obyektif, sistemli ve esaslandırılmış biliklərin ədəsi elihəməsində, tətbiq edilirək onların yaradılmasına yardım etməsinə yönəlmüş fealiyyət növüdür. Bu fealiyyətin esasının elm faktlarının toplanması, onların daima yeniləməsi və sistemişdirilməsi, təngidi analizi və bu esasda elm biliklərin toplanması təşkil edir. Həyatın bütün sahalarında olduğu kimi, elmədə də bir dinamika, töbiyat, həyatda dərindən nüfuz etmək meylidir. Burada başlıca vəzifəni elm adamları yerinə yetirməlidir. Cüntü asıl alımın başlıca vəzifəsi axtarmaq və bu yolla oldər etdiyi elmni nailiyyətlərə xalqın istifadəsinə verməkdir.

Elmə doğru gedən yol heç vaxt
hamar olmayıb. Həqiqi elmı yolla
yüksələnlərin hamısı məşqəqtərlə-
rə, azəblrə dözməli olub. Lakin
onlar əsl elm fədailəri olduqları
 üçün bütün manələri cesaretlə ke-
çirlər. Tədqiq etdikləri sahədə öz-
lərinə məxsus iz buraxmağa nail
olublar.

Elmin keşiyinde bilavasıt elme meşgül olan adamlarla yanşı, dövlət dərur. Elm heyatın ezel, ince sanəsün'ki, 'o, caññ nuzarəzən bınarlı, öz yoluunu alıb adını lekəleyən tərkütünlərdən temizləməlidir. Bu fikirləri yazan professor Şəhərin Məmmədovun qanəatinin, elmo fayda vermək namına deyil, alim nüfuzundan istifadə etmək xatirinə kimse himyanıvadır. Altında, gələcə-

ler, esinde, elme zerer vurur - onun inkıfısaına mane olur, heçki, ceşafeş atırılmıştır - narafatlılığı nüssü emsiz getirir. Ele "elmi keşflerimiz" olub ki, onlar heyata vesipa alarken büyük hay-küp qoparır, elinde nadir hadisə kimyi qıymetlendirilir. Hetta müellifler yüksək mukafatları layıq görünlübür. Lakin çox keçməmisi təcrübədə, emeli işdə belə keşflerin özünündə doğrulmadığı, onun tətbiqinə hətta abito, bitki alomino zərər vurdugu aşkar olub.

Elm olmasa ictimai həyatımız, vətənimiz tərəqqi edə bilməz

Əsl alim elmdə, ictimai həyatda yaxşı nə varsa mənimsəməli Azərbaycanın böyük gələcəyinə gedən yolu işıqlandırmalıdır

Alim qeyd edib ki, elm sirları bir aləmdər. O, elm adamlarının nömiqə mözüclər yaratmaq yolu ilə getməyə sövq edir. Bize, elmdən başlıca "şular" növbəyə gət "bumlular". Yaxşı və siyumiyyətlidən olun sey hər vaxt həm miyyətini itirir. İnsanları yaxşılaşdırmaq nümunə götürüb "ölü" qiyemətləri olanları yaratmaqda sövq edir. Napoleon Bonapart vaxtılık Lüksordakı qədim abidələrin "əzəmətinə" təməs etdikdən sonra vətəne qayıdarak Parisde Zofer tağının tiksiləsini emi etmişdi. Misirdə Nil sahilində batin nəşəhər sabablı gələcəkən həzər bəyanın ağacının qırıba xüsusiyyəti var. Bu ağac evləcər biy gövdəyindən atıb atıq qalxır, sonra genis qol-bu-

daq atır. Afrika çox isti olduğu üçün banyanın yarpaqları gunesdən özüne çökür. Banyan isə qurumaq, mehvər olmaq istemir. Onun her bir budağının sərbəst yaşaması üçün ona bir mərət hündürlikdən torpağı kökü salır. Bu gümüşü teller topaqına nətubetin soru və bu qayda ilə heç bir budaq torpaqdan güləcəkmişdən yaşıya bilir. Bax, elmin de güclü heç bir "və...mənqəbiyi...səlin...vurğunu...şəxş...çayra...inkisəf...ədrək...zirvələr...fatih..." etməsindədir. Cünki elmin yolu mübarizə yoldur. Müdafiələri nəhaq yəni deməyiblər. Suyət, fəvarəti, rəqəmli mühərriksiz, hakimiyət siyasetsız ola bilmez. Rəqətini elmə fedalları da yadın hiss edirlər.

Professor bildirib ki, büyük ele
mi axtarışlarında mayasında böyük
sabit, tamkin, atraf alımı aydınla
görüb tösvür etmek kimi nacib
indir. Umarım, rüyamı da
yıldıñ kimi, ülümə ök kükü istü
de inkışaf etmelidir. Müxtəlif n
əqativ yollarla alım da, akademik
da, hətta bir sər ölkələrin elmlo
akademiyalarının üzvü de olma
mumkinliñdir. Əsər, həqiqi
da, alım, ülman, ramam, həqiqi
dir. İnsanlar alimlərdən kənar
durmamalı, onlardan qaçmamalı
əksinə, dəmiric, nəvçilər, məğazalar
atrafında toplandığı kimi, ünsiy
yatı, alimlərin sırin, tutar, İbra
tamız kolalarına qulaq asınğıra,

onlardan nəyi öyrənməyə can atmırlırdar. Casarət deyə bilişləri ki, Azərbaycan alimlərinin xeyli hissəsi öz biliyi və bacarığı sayısında hər elmینin, mədəniyyətinin, incəsənatının nadir incilərini yaratmaq baxımından bir çox ölkələrin elm adamlarından yüksəkəndur. Ən adlı emil aşarlışlardan tutmuş atom enerjisi, kibernetika, eləcə də kosmik problemlərin həllindən alımları mizinəyilər. Oy qadırmış sahə yoxdur. Böyük imam Şəmili öz vətəninin övladlarına vəsiyyəti qalib. Aşağıda deyilir: "Ey mənim doğallarım, sevin öz cılqap, olçatmadək qayahqlarınizi. Onlarsı torpağınız ötən pağınızın bənzəməz. Torpaqız isə doğallara azaqlıq yoxdur. Vurun o qayalar uğurda, qoruyun onları. Qoy qılınclarınızın cingiliyi si monim mazə yuxuma layla-

ireriləyir, inkişaf edir. Elm adamının yolu işığa, aydınlığa geden yoldur. Elmin... abata... təravix... hündürsüzlər...
Bu gün üçün yeni olan elm kişi sabah artıq köhnəlir, öz yerini daha böyük elmi ixtralara verir. Artıq atom enerjisindən istifadə olunması beşəriyyət üçün sərənəndir. İndi elm bu erijəndən istifadənin yeni, daha səmərəli vasitələrini, xəttənəqə, nəşr edür.

İnsan sürü milyon illerdir ki, inkişaf yolundadır. Bu inkişaf geleceğe de davam edecek. İnsanlar elinde daim yeni-yeni xarçuçeler yaradacaktır. Eğer bu vaxtta kimi bizi emali fiziliyyate istiqametlendiren sürümuzumuz maddi olarak neden ibarət olduğunu bilmirikse, demek, dinyanın elmi sırınlarda hələ heç yüzde bir bəla öyrənilməyib. Bizi ehət edən alemin hələ üstü açılmamış bir çox sırınların elm ve elm adamlarının qarşısında bitib-tükənmeyen vəzifələr qoyub.

Hayatın bütün sahalarında olduğum kimi, elmda da bir dinamika, tabiatı, hayatı daha dorandan nüfuz etmek meyli var. Burada başlıca vəzifələri elm adamları yeri yitirməli olur. Çünkü səslənmiş başlıca vəzifəsi axtarmaq və bu yolla eldə eddiyi elmni nüfisliyəti xalqın istifadəsinə vermekdadır.

**Məqalə Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin
İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fonduunun
maliyyə dəstəyi ilə çap edilib**